

Riigikogu sotsiaalkomisjon
sotsiaalkomisjon@riigikogu.ee

Teie 15.10.2026 nr RIIGIKOGU/26-1055/-3T

Meie 19.10.2026 nr 1.2-3/2284-4

**Vabariigi Valitsuse seisukoht
perehüvitiste seaduse muutmise seaduse
eelnou (1022 SE) kohta**

Lugupeetud sotsiaalkomisjoni esinaine Signe Riisalo

Vabariigi Valitsus vaatas 15. oktoobri 2026. a istungil läbi Riigikogu sotsiaalkomisjoni algatatud perehüvitiste seaduse muutmise eelnou (1022 SE) ning otsustas eelnou toetada.

Eelnou sisaldab kolme vajalikku seadusemuudatust. Tulenevalt Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 14.09.2026 määrusest asjas 5-26-26 on tekkinud olukord, kus Sotsiaalkindlustusamet peaks perehüvitiste seadust tõlgendama ja rakendama teisiti, kui seda on tehtud siiani alates 2022. aastast. Riigikohtu lahendi järgi tuleks neile töötavatele emadele, kes on saanud enne lapse sündi ema vanemahüvitist (mille suuruse arvutusperiood on seotud lapse eeldatava sünnitähajaga), maksta pärast lapse sündi ka jagatavat vanemahüvitist samas suuruses ehk lapse eeldatavast sünnitähajast lähtudes. Siiani on nende emade vanemahüvitis pärast lapse sündi seaduse alusel ümber arvatud. Samal ajal on mittetöötavate emade ning kõigi isade jaoks vanemahüvitise suuruse arvutusperiood endiselt seotud lapse tegeliku sünniajaga, mis loob isikute vahel põhjendamatult erisuse. Samuti tekitab olukord rakendusliku probleemi, kui võrd Sotsiaalkindlustusameti infosüsteem SKAIS arvutab hüvitiste suurused lapsevanematele automaatselt ja arvutusloogikate muutmisel oleks vajalik infosüsteemi vastavalt arendada ja seni teha vajalikud ümberarvutused isikutele käsitsi. Sotsiaalministeeriumi hinnangul puudub sisuline põhjus seni kehtinud arvutusloogikaid muuta, selliseid põhjuseid ei toodud esile ka Riigikohtu lahendis. Selle asemel tuleb viia seaduse tekst kooskõlla normi algse eesmärgiga ja senise rakenduspraktikaga.

Teine muudatus puudutab perehüvitiste seaduses sätestatud elatisabi regulatsiooni. Riik maksab elatisabi teatud juhtudel lapse ülalpidamise toetamiseks, kui tema vanem ülalpidamiskohustust ei täida. Kehtivas seaduses puuduvad erinormid elatisabi maksmise korral riigile üleläänud elatisnõuete aegumise kohta, mistõttu need võivad aeguda enne, kui riigil tekib tegelik võimalus nõue elatisvõlgnikult sisse nõuda. Seetõttu on vajalik täpsustada nende nõuete aegumistähaga ja luua aegumise

peatumise erisus, mille tulemusel nõuded aeguksid samadel põhimõtetel lapse elatishõudega.

Kolmas, tehniline muudatus parandab ilmse viitevea 01.10.2026 jõustunud toitjakaotustoetuse üleminekusättes.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmen Joller
sotsiaalminister

Maarja Kärson
Maarja.Karson@sm.ee

Lisaadressaadid: Riigikantselei